

Finančná správa

Informácia

o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce vo finančnej správe v roku 2018

1. Úvod

Informácia o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce za rok 2018 je vypracovaná v súlade s uznesením vlády SR č. 475 z 11. júna 2003 a uznesením vlády SR č. 624 z 9. septembra 2009.

Obsahom informácie sú získané poznatky z výkonu orgánu dozoru Finančného riaditeľstva SR (ďalej len „FR SR“) v oblasti bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), pri výkone štátnej služby a vo verejnom záujme a bezpečnosti technických zariadení v kontrolovaných subjektoch v roku 2018.

2. Orgán dozoru

Odborný dozor nad dodržiavaním a uplatňovaním pracovných podmienok BOZP, pri výkone štátnej služby a vo verejnom záujme v roku 2018 vo finančnej správe (ďalej len „FS“) vykonával orgán dozoru FR SR, ktorý je zaradený na sekcii inšpekcie a vnútornej kontroly, odbore vnútornej kontroly, oddelení operatívnej kontroly.

Orgán dozoru FR SR je zriadený priamo zo zákona, ustanovením § 130 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 2 ods. 4 zákona č. 125/2005 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“) na plnenie úloh podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 125/2006 Z. z. a ostatných všeobecných záväzných právnych predpisov v oblasti BOZP.

Hlavným poslaním činnosti orgánu dozoru FR SR je presadzovanie vytvárania, udržiavania a zlepšovania pracovných podmienok na pracoviskách FS prostredníctvom kontroly dodržiavania právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti technických zariadení, zaistenie BOZP, vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia. Svojím kontrolným, poradenským a koordinačným pôsobením presadzuje dôsledné realizovanie opatrení ochrany práce v záujme zlepšovania pracovných podmienok a ochrany života a zdravia.

Kompetencie zamestnancov orgánu dozoru FR SR upravuje interný riadiaci akt č. 12/2014 „Smernica o vykonávaní odborného dozoru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci a výkone služby vo FS.

3. Ciele a priority dozorného orgánu v roku 2018

Dozorná a kontrolná činnosť orgánu dozoru FR SR bola, v záujme presadzovania zodpovedajúcich pracovných podmienok, v hodnotenom období orientovaná najmä na:

- kontrolu objektov, ich súčasti, pracovných priestorov a pracovných prostriedkov,
- kontrolu opráv a údržby objektov, prehliadok, kontrol, skúšok, úradných skúšok a odborných prehliadok a odborných skúšok,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných riadiacich aktov v oblasti BOZP,

- zaistenie BOZP u zamestnancov na odlúčených pracoviskách,
- kontrolu pracovného prostredia,
- kontrolu vyhradených technických zariadení zdvíhacích,
- kolaudácie.

Súčasťou činnosti orgánu dozoru FR SR bolo poradenstvo v oblasti BOZP a bezpečnosti technických zariadení – plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení.

4. Prehľad výkonov dozorného orgánu

V roku 2018 orgán dozoru FR SR vykonal kontroly stavu BOZP v týchto subjektoch:

- Kriminálny úrad finančnej správy Bratislava,
- Colný úrad Michalovce,
- Colný úrad Žilina,
- Colný úrad Banská Bystrica,
- Colný úrad Nitra,
- Colný úrad Trnava,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru ENVIRAL, a.s., Leopoldov,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru Likérka Černý, s.r.o., Hlohovec,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru HUBERT J. E., Sereď,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru ST. NICOLAUS, a.s., Leopoldov,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru Liehovar a likérka „Modrý strom“ s.r.o., V. Orvište,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru CARAT Distribution s.r.o., Šamorín,
- Colný úrad Trnava, pracovisko daňového dozoru PROFDRINK plus, s.r.o., Šamorín,
- Daňový úrad Prešov,
- Daňový úrad Žilina, J. Kráľa 2,
- Daňový úrad Žilina, pobočka daňového úradu Dolný Kubín,
- Daňový úrad Žilina, pobočka daňového úradu Liptovský Mikuláš,
- Daňový úrad Košice, pobočka daňového úradu Michalovce.

V kontrolovaných subjektoch bolo zistených 46 porušení všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie BOZP, ktoré sú podrobne uvedené v protokoloch a správach z vykonaných kontrol.

5. Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

Zmena stavu BOZP oproti roku 2017 vyplýva z tabuliek č. 2, 3 a 4. Z kontrolných zistení orgánu dozoru FR SR v roku 2018 možno konštatovať, že najčastejšie porušenia sú v starostlivosti (prevádzkovaní) vyhradených technických zariadení (ďalej len „VTZ“).

Pri kontrolách boli zistené najmä tieto závažné nedostatky:

- nevykonávanie všetkých predpísaných kontrol, prehliadok a skúšok VTZ,
- nedostatočná starostlivosť z hľadiska BOZP u zamestnancov na odlúčených pracoviskách a zamestnancov, ktorí pracujú na pracovisku sami,
- nedostatočná údržba objektov,
- zdĺhavé odstraňovanie havarijných stavov,

- VTZ elektrické, v objekte pobočky colného úradu Lučenec, nespĺňa bezpečnostnotechnické požiadavky a nie je schopné bezpečnej a spoľahlivej prevádzky.

6. Nápravné a sankčné opatrenia dozorného orgánu

Na zabezpečenie nápravy a odstránenie zistených nedostatkov v určených lehotách boli zo strany nadriadených jednotlivých organizačných útvarov FR SR prijaté príslušné technické, organizačné a iné opatrenia, potrebné na zlepšenie zisteného stavu.

7. Stav a vývoj pracovných (služobných) úrazov a chorôb z povolania

Vo FS v roku 2018 nedošlo k pracovným (služobným) úrazom (ďalej len „PU“) s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej len „ŤUZ“) alebo smrteľným pracovným úrazom (ďalej len „SPÚ“). Bolo zaregistrovaných 17 RPÚ. V porovnaní s rokom 2017 (7 RPÚ) došlo k zvýšeniu počtu RPÚ.

Prehľad o hlavných skupinách zdrojov úrazov je uvedený v tabuľke č. 12 a prehľad o jednotlivých skupinách príčin úrazov je uvedený v tabuľke č. 13. Z prehľadu RPÚ vyplýva, že najčastejším zdrojom úrazu sú pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov (kód zdrojovej skupiny IV.). S týmto korešponduje aj podiel príčin úrazov, pri ktorej najpočetnejšou skupinou je nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy) (kód skupiny príčiny 12.).

V prípade troch RPÚ, ktoré sa stali v roku 2018, pokračuje práceneschopnosť zranených zamestnancov aj v roku 2019 (tieto RPÚ sú zahrnuté v tabuľkách).

V roku 2018 bolo zaevidovaných 7 PÚ (bez pracovnej neschopnosti), ktoré neboli oznámené Sociálnej poisťovni a nie sú zahrnuté ani v tabuľkách.

Za rok 2018 neboli priznané žiadne choroby z povolania (ďalej len „CHzP“).

V informácii (tabuľkách) sú uvedené len PÚ, ktoré boli nahlásené na Sociálnu poisťovňu (PÚ civilných zamestnancov). Služobné úrazy (úrazy colníkov), ktoré nie sú nahlásované Sociálnej poisťovni, sa v informácii neuvádzajú. Tento postup bol dohodnutý s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a silovými rezortmi (Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo obrany SR a Zbor väzenskej a justičnej stráže SR).

8. Spolupráca dozorného orgánu

Orgán dozoru FR SR spolupracuje s inšpektorátmi práce a s odbornými útvarmi ostatných ministerstiev, ktoré majú zriadený vlastný dozor v oblasti BOZP (Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo obrany SR) a Generálnym riaditeľstvom zboru väzenskej a justičnej stráže SR.

9. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2018 a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Z prehľadu zistených porušených všeobecne záväzných právnych predpisov v roku 2018 v porovnaní s rokom 2017 (tabuľka č. 3) vyplýva, že v objektoch FS došlo v hodnotenom období k zlepšeniu podmienok pracovného prostredia.

Návrh opatrení orgánu dozoru FR SR v záujme zabezpečiť zlepšenie stavu BOZP, ktoré vyplývajú zo zistených nedostatkov počas výkonu dozoru

- zvyšovať právne a spoločenské vedomie v oblasti BOZP, napr. zvyšovať úroveň znalostí, vnímania rizík a zodpovedností vedúcich zamestnancov a zamestnancov

za svoju vlastnú bezpečnosť i za bezpečnosť spolupracovníkov, podriadených a všetkých osôb, ktoré vstupujú do objektov FS,

- pri kontrolnej činnosti neustále prezentovať a zdôrazňovať význam prevencie, predchádzaniu nežiaducim udalostiam,
- zlepšovať komunikáciu medzi jednotlivými útvarmi FS,
- zvyšovať úroveň vedomostí zamestnancov, ktorí zabezpečujú energetické hospodárstvo.

10. Činnosť dozorného orgánu

- 10.1 Personálne údaje – výkon dozoru vo FS zabezpečujú štyria výkonní inšpektori.
- 10.2 Výkony – sú uvedené v tabuľkách.
- 10.3 Poradenská činnosť – bola realizovaná v 17 prípadoch, v roku 2017 – 45 prípadov.
- 10.4 Poskytovanie informácií – informácie boli poskytované najmä zamestnancom FS, ktorí zodpovedajú za bezpečnosť, investičnú výstavbu a kolaudácie.
- 10.5 Sťažnosti a podnety – v roku 2018 bol prijatý a vybavený jeden podnet.
- 10.6 Príprava predpisov a technická normalizácia – nebola v roku 2018 realizovaná.
- 10.7 Zahraničná spolupráca – nebola v roku 2018 realizovaná.
- 10.8 Vydávanie oprávnení, osvedčení a preukazov inšpektorátmi práce nebolo v roku 2018 realizované.

Záver

Vychádzajúc z výsledkov získaných činnosťou orgánu dozoru FR SR treba v oblasti BOZP podporovať z pozície nadriadených vo FS efektívne riadené uplatňovanie a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti BOZP v praxi, odstraňovať formalizmy pri plnení právnych požiadaviek priamo na pracovisku a prehĺbovať vedomosti podriadených zamestnancov.

Ďalej v súvislosti s výsledkami dozornej činnosti je potrebné dohliadať na prijímanie konkrétnych účinných opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, zabezpečiť dôslednú kontrolu realizácie týchto opatrení a vyhodnocovať prínosy ich realizácie na zvýšení bezpečnostnej úrovne.